

การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่
อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
Using Good Governance in Administration of the Sub-District Administration
Organization in the Area of Muang Samut Songkhram district,
Samut Songkhram Province

สำเนียง มณีฉาย¹, ชุตติภา ทะสะภาค² และณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์³
Samneang Maneeshine¹, Chutipapha Tasapak² and Natnaporn Aeknarajindawat³
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา^{1,2,3}
Suan Sunandha Rajabhat University^{1,2,3}
Email: touch_life@outlook.co.th³

Received: May 10, 2021

Revised: June 18, 2021

Accepted: June 29, 2021

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม และ 2) เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร บุคลากร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 472 คน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 216 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างโดยใช้สถิติแบบ t - test, F - Test และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่าในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, การบริหารงาน, องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research article aimed to 1) study the level of administration according to the principles of good governance of the sub-district administrative organization in the area of Muang Samut Songkhram district. Samut Songkhram Province and 2) compare the level of administration according to the principles of good governance of the sub-district administrative organization in the area of Muang Samut Songkhram district Samut Songkhram Province The population used in this research was personnel administrators and members of the sub-district administrative organization council in the area of Muang Samut Songkhram district. Samut Songkhram province, total 472 people. The sample 216 people were quantitative research. The tool was a questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation. The difference test was done by using t-test, F-Test, and testing the difference of mean on a pair.

The research results were found that: 1) Administration according to good governance principles of the sub-district administrative organization in the area of Muang Samut Songkhram district Samut Songkhram Province Overall, it is at a high level. When considering each side Found at high level in all aspects in descending order: moral There was the second highest average, followed by the participation principle. Responsibility Rule of law Value And the main aspect of transparency, respectively. 2) The results of the comparison of the administration according to the principles of good governance of the sub-district administrative organization in the area of Muang Samut Songkhram district Samut Songkhram Province Personal characteristics differing in gender, age, education level. And the average monthly income was found that in the overall picture there was no significant difference at 0.05 when considering each aspect. Rule of law Moral The main aspect of transparency and the principles of participation There was no significant difference at 0.05. And the main aspect the difference was statistically significant at 0.05.

Keywords: Good Governance, Administration, Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้เผชิญกับวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างหนัก ส่งผลให้เกิดกระแส ความสนใจ การปฏิรูปในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูประบบราชการ การปรับบทบาทภาครัฐ รวมถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อทรัพยากรที่มีอยู่ มีจำนวนจำกัด อีกทั้งกระแสโลกาภิวัตน์ส่งผลให้ประชาธิปไตยแบบเสรีนิยมกลายเป็นเครื่องมือให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีอำนาจเงิน สามารถเข้ามามีบทบาท อันจะนำไปสู่การปกครองที่ไม่เป็นธรรม เต็มไปด้วยการคอร์รัปชันเป็นปัญหา สะสมและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ (สงวน คำรส, 2551) ดังนั้นการใช้จ่ายงบประมาณ และการดูแลทรัพยากรท้องถิ่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ในหน่วยงานราชการ

การเมือง และระดับท้องถิ่น จึงกลายเป็นประเด็นที่ผู้คนต่างให้ความสนใจ ต่อมาประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปีพุทธศักราช 2550 ซึ่งมีลักษณะเด่น ที่เป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน อันจะนำไปสู่แนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล โดยได้วางหลักประกันด้านการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพ ของประชาชนไว้อย่างครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ยังให้ความสำคัญกับการสร้าง ภูมิคุ้มกัน ในมิติต่าง ๆ ให้แก่ ปังเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศ โดยใช้แนวคิด และทิศทางการพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืน โดยการสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ทุกคนในสังคมไทยสามารถเข้าถึงบริการทางสังคมที่มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐานในการสร้างอาชีพและรายได้ที่มั่นคง สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเสมอภาค และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี ภายใต้ระบบบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส ยึดประโยชน์ส่วนรวม และเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนาประเทศ ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาล และความสมานฉันท์ในทุกภาคส่วนและทุกระดับ เป็นฐานการพัฒนาประเทศที่มั่นคงและสมดุล มุ่งสู่การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขและเป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ สังคมแห่งชาติ, 2555) และในปัจจุบันแนวความคิดเรื่องธรรมาภิบาลได้มีบทบาทอย่างมาก ต่อหน่วยงานภายในประเทศทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ในส่วนของภาครัฐนั้นในระยะหลายปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่หลักธรรมาภิบาลอย่างเห็นได้ชัด เช่นการก่อตั้งองค์การบริหาร ส่วนตำบลเพื่อกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น การปรับลดขนาดหน่วยราชการ การปรับปรุงระบบราชการ ให้มีคุณภาพมีการบริการที่ประทับใจไม่แพ้องค์กรเอกชน ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับภาคเอกชน (สงวน คำรส, 2551)

องค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถบริหารจัดการตามอำนาจหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้น สิ่งที่ต้องคำนึงถึงก็คือ การยึดหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีหรือเรียกว่าหลักธรรมาภิบาล โดยยึดหลักนิติธรรม และคุณธรรม มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมกับการบริหารส่วนตำบล โดยการกำกับดูแล และสนับสนุนการบริหารงาน องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตั้งอยู่ในชนบทเป็นส่วนใหญ่ มีจำนวนมากครอบคลุมพื้นที่เกือบทุกตำบลหมู่บ้าน หากองค์การบริหารส่วนตำบลมีความเข้มแข็ง สามารถบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริหารสาธารณะได้ อย่างครอบคลุมก็จะส่งผลให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือในชนบท ซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้รับการดูแลเอาใจใส่พัฒนาแก้ไข บรรเทาปัญหาต่าง ๆ อย่างทันท่วงที อันจะนำไปสู่ความอยู่ดี มีสุขของประชาชนทั้งประเทศ และนำไปสู่ความกินดีมีสุขของประชาชนทั้งประเทศ และทางตรงกันข้ามหากองค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานบกพร่องขาดประสิทธิภาพก็จะเกิดความเสียหายแก่บ้านเมืองและเทศชาติอย่างใหญ่หลวง

จากปัญหาและสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ดังนั้นผู้วิจัยมีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญในการที่ผู้บริหาร บุคลากรและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะร่วมกันนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้เพื่อนำไปสู่การเป็นหน่วยงานราชการยุคใหม่ ที่มีลักษณะของธรรมาภิบาลซึ่งจะเป็นรากฐาน ในการต้านภัยการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งกำลังแผ่ขยายลงสู่ชุมชนในวงกว้างและยังเป็นการวางรากฐาน สังคมประชาธิปไตยในอนาคต ทั้งนี้เพราะการ

สร้างสังคมประชาธิปไตยต้องเริ่มต้นที่ชุมชนและประชาชนในชุมชน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อเป็นแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำแนวทางไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การให้นำไปสู่การเป็น หน่วยงานราชการยุคใหม่ที่มีหลักธรรมาภิบาลเป็นรากฐาน ในการป้องกันการทุจริต คอร์รัปชันที่กำลังแผ่ขยายสู่ ท้องถิ่นในวงกว้างอยู่ในขณะนี้ เป็นการสร้างความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมคิด ร่วมแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมให้ได้มากที่สุด รวมทั้ง วางรากฐานของสังคมประชาธิปไตยที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และตำแหน่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร บุคลากร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 9 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบางขันแตก องค์การบริหารส่วนตำบลลาดใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านปรก องค์การบริหารส่วนตำบลบางแก้ว องค์การบริหารส่วนตำบลท้ายหาด องค์การบริหารส่วนตำบลแหลมใหญ่ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขิน องค์การบริหารส่วนตำบลคลองโคน และองค์การบริหารส่วนตำบลนางตะเคียน แบ่งเป็นบุคลากร 310 คน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 162 คน รวมเป็นจำนวน 472 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 216 คน โดยการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) วิธีในการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Taro Yamane (ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย, 2546)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและเอกสารที่มีอยู่แล้ว เพื่อนำข้อมูลส่วนดังกล่าวนี้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม พร้อมทั้งได้ทำการปรับปรุงคำถามให้เหมาะสม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้นำหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มาเป็นข้อคำถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert)

การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 216 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แจกแบบสอบถามและชี้แจงพร้อมอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องให้ผู้ตอบแบบสอบถามทราบ รวมถึงชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมดในเดือนมกราคม - มีนาคม 2564
3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้องและนับจำนวนให้เท่ากับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง กรณีแบบสอบถามไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามใหม่อีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
4. นำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และหา ค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้ค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยมีเกณฑ์กำหนดระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของ เบสท์ Best (1981) ดังนี้
คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง มีการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง มีการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง มีการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง มีการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง มีการบริการงานตามหลักธรรมาภิบาลน้อยที่สุด
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบ (t – test) และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) ในกรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะนำไปเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการ ของ LSD

ผลการวิจัย

- 1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมา ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.21$) ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.20$) ด้านหลักนิติ

ธรรม ($\bar{X} = 4.16$) ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.16$) และด้านหลักความโปร่งใส มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ ตามตาราง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยภาพรวม

(n=216)

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ระดับคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.16	0.49	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.26	0.60	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.15	0.69	มาก
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.21	0.46	มาก
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.20	0.56	มาก
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.16	0.54	มาก
รวม	4.19	0.28	มาก

2) เปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และตำแหน่ง สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ชาย		หญิง		t	sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.18	0.50	4.15	0.49	.374	0.68
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.28	0.59	4.23	0.60	.568	0.86
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.16	0.66	4.15	0.72	.145	0.38
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.04	0.45	4.35	0.42	-5.264	0.75
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.23	0.66	4.18	0.45	.545	0.00**
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.12	0.62	4.20	0.45	-1.005	0.01*
รวม	4.17	0.29	4.21	0.27	-1.111	0.38

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามเพศ พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	9.994	4	2.499	12.184**	0.00
	ภายในกลุ่ม	43.270	211	.205		
	รวม	53.264	215			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.447	4	.112	.306	0.87
	ภายในกลุ่ม	76.864	211	.364		
	รวม	77.310	215			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	.322	4	.080	.165	0.95
	ภายในกลุ่ม	102.859	211	.487		
	รวม	103.181	215			
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	6.546	4	1.636	8.738**	0.00
	ภายในกลุ่ม	39.517	211	.187		
	รวม	46.063	215			
5. ด้านหลักความ รับผิดชอบต่อ	ระหว่างกลุ่ม	2.141	4	.535	1.731	0.14
	ภายในกลุ่ม	65.231	211	.309		
	รวม	67.372	215			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.066	4	.266	.904	0.46
	ภายในกลุ่ม	62.189	211	.295		
	รวม	63.255	215			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.672	4	.168	2.078	0.08
	ภายในกลุ่ม	17.052	211	.081		
	รวม	17.723	215			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามอายุ ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ค่า sig. ในแต่ละด้านน้อยกว่านัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า อายุที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า อายุที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 2.3. ระดับการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐานระหว่างระดับการศึกษากับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้สถิติ F-test พบว่า ในภาพรวมค่า Significant level มากกว่า 0.05 ซึ่งเท่ากับ 0.07 จึงปฏิเสธสมมติฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.00 จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	7.724	4	1.931	8.947**	0.00
	ภายในกลุ่ม	45.541	211	.216		
	รวม	53.264	215			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.984	4	.246	.680	0.60
	ภายในกลุ่ม	76.326	211	.362		
	รวม	77.310	215			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	.339	4	.085	.174	0.95
	ภายในกลุ่ม	102.842	211	.487		
	รวม	103.181	215			
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	6.564	4	1.641	8.765**	0.00
	ภายในกลุ่ม	39.500	211	.187		
	รวม	46.063	215			
5. ด้านหลักความ รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	.805	4	.201	.638	0.63
	ภายในกลุ่ม	66.567	211	.315		
	รวม	67.372	215			

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	.500	4	.125	.421	0.79
	ภายในกลุ่ม	62.755	211	.297		
	รวม	63.255	215			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.699	4	.175	2.167	0.07
	ภายในกลุ่ม	17.024	211	.081		
	รวม	17.723	215			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามระดับการศึกษา ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ค่า sig. ในแต่ละด้านน้อยกว่านัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.301	2	.650	2.666	0.07
	ภายในกลุ่ม	51.964	213	.244		
	รวม	53.264	215			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	.052	2	.026	.071	0.93
	ภายในกลุ่ม	77.258	213	.363		
	รวม	77.310	215			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	.291	2	.145	.301	0.74
	ภายในกลุ่ม	102.890	213	.483		
	รวม	103.181	215			

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความ แปรปรวน	SS	Df	MS	F	Sig
4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	10.691	2	5.345	32.187**	0.00
	ภายในกลุ่ม	35.373	213	.166		
	รวม	46.063	215			
5. ด้านหลักความ รับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	.374	2	.187	.594	0.55
	ภายในกลุ่ม	66.998	213	.315		
	รวม	67.372	215			
6. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	.537	2	.268	.911	0.40
	ภายในกลุ่ม	62.718	213	.294		
	รวม	63.255	215			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.289	2	.144	1.765	0.17
	ภายในกลุ่ม	17.434	213	.082		
	รวม	17.723	215			

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม จำแนกตามตำแหน่ง ทั้ง 6 ด้าน พบว่า ค่า sig. ในแต่ละด้านน้อยกว่านัยสำคัญ 0.05 แสดงว่า ตำแหน่งที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ตำแหน่งที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01

อภิปรายผล

1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส โดยมีประเด็นอภิปรายเพิ่มเติม ดังนี้

1.1) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเป็นไปตามลำดับขั้นตอน มีการสั่งการภายในหน่วยงานเป็นไปตามขั้นตอนการสั่งงาน การจัดทำข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปตามระเบียบ มีการจัดสรรตำแหน่งการปฏิบัติงานตามโครงสร้างอำนาจหน้าที่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้ประชาชนได้ทราบทุกปีงบประมาณ มีการจัดตั้งหน่วยงานภายในเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ และการใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามกฎระเบียบและข้อบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระ หาญกัน (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอมะนัง จังหวัดลำปาง มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่นำมาใช้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4 อันดับแรกได้แก่ การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน ด้านหลักนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านหลักความคุ้มค่า และด้านการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานด้านการมีส่วนร่วมตามลำดับ

1.2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การสั่งการเป็นไปตามตำแหน่งหน้าที่ของงาน คุณธรรมในการบริหารจัดการ เช่น การเลื่อนขั้นเงินเดือน และการมอบหมายงาน ฯลฯ การดำเนินงานเรียงลำดับจากมากจนน้อยมากถึงความจำเป็นน้อย การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทุกพื้นที่ได้จัดสรรงบประมาณด้วยความเป็นธรรมและเหมาะสมกับพื้นที่ การติดต่อประสานงานเป็นไปอย่างเสมอภาค การจัดตั้งหน่วยงานภายในเป็นไปตามภารกิจและความจำเป็นและขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณฯ เฟื่องพวง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคอไห อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคอไห ด้านหลักคุณธรรมมากที่สุด

1.3) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้ดำเนินการจัดซื้อ/จัดจ้างด้วยความโปร่งใสและมีการประกาศให้ประชาชนผู้สนใจได้ทราบโดยทั่วกัน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประกาศประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงในการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประกาศประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงในการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประกาศประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงเมื่อมีการสั่งการในกรณีที่มีผลกระทบต่อประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการประกาศประชาสัมพันธ์เมื่อมีการจัดตั้งหน่วยงานภายในขึ้นใหม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่มาจากผู้แทนประชาชนเข้าร่วมในการจัดซื้อ/จัดจ้าง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวันเพ็ญ ร่ายเรือง (2557) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักความโปร่งใส การเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านทางเว็บไซต์ ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้การติดต่อสื่อสารระหว่าง องค์การบริหารส่วนตำบลกับประชาชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารงาน ควรกำหนดนโยบายและวางแผนดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มความโปร่งใส และยึดมั่นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป

1.4) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนเสนอปัญหาความต้องการและการซักถามการดำเนินกิจการต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเสนอร่างข้อบัญญัติตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรรงบประมาณโดยรับฟังความคิดเห็นของผู้แทนชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลมีการอำนวยความสะดวกให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่าง ๆ องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอความคิดเห็นหรือร่วมเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ ในการทำกิจการที่เป็นประโยชน์กับประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้กระบวนการตัดสินใจโดยใช้เสียงส่วนใหญ่ตัดสินปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพุทธานุช ไชยมงคล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การปรับปรุงแก้ไข และการประเมินผลการปฏิบัติงาน องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการปรับปรุง กฎ ระเบียบ ให้ทันสมัยเป็นปัจจุบันให้สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติงานในปัจจุบันและมีความชัดเจน ในการบังคับใช้ให้เด็ดขาดมากขึ้น

1.5) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการรายงานผลการปฏิบัติงานตามเวลาที่กำหนด ผู้ปฏิบัติหน้าที่มีความตระหนักในการรับผิดชอบในหน้าที่ของตนและหน้าที่ต่อสังคม รวมทั้งพร้อมรับการตรวจสอบ ในองค์การบริหารส่วนตำบลมีการมอบหน้าที่รับผิดชอบงานเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน องค์การบริหารส่วนตำบลการกำหนดผู้รับผิดชอบในแผนการดำเนินงานแต่ละแผนงาน มีการควบคุมงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดลำดับขั้นตอนการให้บริการอย่างเหมาะสมและรวดเร็ว และองค์การบริหารส่วนตำบลมีการอำนวยความสะดวกต่อผู้มารับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของระวิพรรณ ตันจิยานนท์ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานภายในองค์กรอย่างจริงจัง สร้างจิตสำนึกให้บุคลากรทุกคนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย ผู้บริหารควรกำหนดนโยบาย มีแผนแม่บทอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นรูปธรรมได้ ควรเปิด

โอกาสให้บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน การดำเนินงานต่าง ๆ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้ พัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

1.6) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการประเมินความคุ้มค่าในการจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ องค์การบริหารส่วนตำบลมีการลดขั้นตอนของการทำงานเพื่อความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมรณรงค์ให้มีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการมอบหมายงานและการมอบอำนาจหน้าที่เพื่อความรวดเร็วและความคุ้มค่า มีการรายงานการใช้ทรัพยากร ปัญหาอุปสรรคเพื่อประเมินความคุ้มค่าของงาน และมีการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาพรรณ ผิวอ่อน (2559) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบล กุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความคุ้มค่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักความรับผิดชอบ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ตามความคิดเห็นของของผู้บริหาร บุคลากร และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ตามคุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันในเรื่องเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง กับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยของวันทิณี ภูธรรมะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคามที่มีเพศระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ส่วนที่มีอายุแตกต่างกันมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และซึ่งสอดคล้องกันกับงานวิจัยนิภาพรรณ ผิวอ่อน (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยรวมและรายด้าน ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การบริหารงานมากยิ่งขึ้น โดยควรจัดให้มีศูนย์เครือข่ายภาคประชาชนที่มีคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการบริหารงานของเทศบาลอย่างถาวร เพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผลตรวจสอบการดำเนินงานของเทศบาลอย่างต่อเนื่องตลอดปี และดำเนินการสรุปเผยแพร่ต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาการบริหารงานขององค์กรในระดับประเทศรูปแบบอื่น ๆ เพื่อจะได้ทราบว่าการบริหารองค์กรในระดับประเทศมีรูปแบบการบริหารจัดการอย่างไร

เอกสารอ้างอิง

- สงวน คำรศ. (2551). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาล ตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555- 2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- วีระ หาญกัน. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง* (วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท). มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- วรรณา เฟื่องพวง. (2563). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบึงคอกไฮ อำเภอ ลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- วันเพ็ญ ร่ายเรือง. (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด เพชรบุรี* (วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- พุทธานาศ ไชยมงค์. (2560). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ระวินทร์ตรา ตันจริยานนท์. (2558). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอ พานทอง จังหวัดชลบุรี* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- นิภาพรรณ ผิวอ่อน. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอ กุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- วันทีนิ ภูธรรมะ. (2563). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

นิภาพรรณ ผิวอ่อน. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอ
กุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

